

Lakisääteinen
tapaturmavakuutus
2011

Sisältö

Lakisääteinen tapaturmavakuutus vuonna 2011	4
Alennusta Tapiolan verkkopalvelun käytöstä.....	4
Lakisääteinen tapaturmavakuuttaminen	4
Vakuuttamisvelvollisuus.....	4
Vakuutuksen alkaminen.....	5
Jatkuva tai määräaikainen vakuutus.....	5
Vakuutus koskee kaikkia työntekijöitä	5
Työnantajan omavastuu	5
Vakuutettavat	6
Työsuhteessa olevat henkilöt	6
Yrittäjä ja hänen perheenjäsenensä.....	6
Maatilayrittäjä ja maatilan työntekijät	7
Yhtiömies ja osakas	7
Ulkomailla työskentely ja Suomessa työskentelevä ulkomaalainen	8
Tapaturmavakuutusmaksu	9
Vakuutusmaksun muodostuminen.....	9
Vakuutusmaksu riskin mukaan	9
Lakisääteiset lisät.....	9
Tapiolan maksujärjestelmät.....	10
Vakuutusmaksun maksaminen	10
Vakuutuksen hoitaminen	12
Muutoksista ilmoittaminen	12
Vakuutuksen päättäminen.....	12
Työtapaturmakorvaukset	13
Korvattavat työtapaturmat ja ammattitaudit.....	13
Korvaukset.....	14
Vahingon sattuessa	18
Panostus työturvallisuuteen kannattaa	19
Tapiola opastaa työturvallisuudessa ja riskien kartoittamisessa	19
Vapaa-ajan vakuutus on hyvä henkilöstöetu	20
Vapaa-ajan vakuutusten vaihtoehdot	20
Työttömyys- ja ryhmähenkivakuutusmaksut	20
Työttömyysvakuutus	20
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	22
Tapiola palvelee	23

Lakisääteinen tapaturmavakuutus vuonna 2011

Tämä opas on tarkoitettu yrityksessä lakisääteistä tapaturmavakuutusta hoitavan henkilön avuksi.

Oppaassa kerrotaan lakisääteisestä tapaturmavakuuttamisesta sekä asioista, joita vakuutuksen hoitajan tulee vuoden aikana ilmoittaa Tapiolaan tai muuten huomioida.

Tietoa lakisääteisestä tapaturmavakuuttamisesta saa myös osoitteesta tapiola.fi/tapaturma sekä puhelinpalvelustamme.

Tärkeitä lukuja vuodelle 2011

- omavastuu 210 euroa / tapaturma (kun vakuutus on omavastuullinen)
- alin korvauksen perusteena käytettävä vuosityöansio 11 540 euroa
- vähimmäismaksu 100 euroa (rakennusliikkeet 180 e)

Työntekijäin ryhmähenkivakuutusmaksu

- 0,070 % palkkasummasta.
Vähimmäismaksu on 8,10 euroa
- kunnat, kuntayhtymät ja seurakunnat 0,059 %.
Vähimmäismaksu on 6,80 euroa

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu

- 0,80 % kokonaispalkkasummasta
1 879 500 euroon asti
- 1 879 500 euroa ylittävältä osalta 3,20 %
osaomistajien osalta 0,80 %

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu

- 0,60 % palkkasummasta
- osaomistajien osalta 0,20 %

Alennusta Tapiolan verkkopalvelun käytöstä

Työnantaja, joka tekee vuosittaiset tapaturma- ja ammattitauti-ilmoitukset sekä palkkailmoitukset Tapiolan verkkopalvelussa (yrityksille) saa 2 %:n alennuksen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen

maksuista. Verkkopalvelussa voi myös tarkastella ja tulostaa yrityksen työsuojelutilaston sekä nähdä koko vakuutusturvan reaaliaikaisesti.

Lakisääteinen tapaturmavakuuttaminen

Lakisääteinen työtapaturmavakuutus on osa suomalaista sosiaaliturvaa. Tapaturmavakuutuslailla taataan vahingoittuneelle hyvä turva työtapaturman tai ammattitaudin sattuessa. Pääosan korvauksista muodostaa ansiomenetyksen korvaaminen työkyvyttömyysajalta sekä sairaanhoidon korvaaminen.

Vakuuttamisvelvollisuus

Työnantaja on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella, jos työtä tehdään yhteensä yli 12 työpäivää kalenterivuoden aikana. Myös ulkomaalainen työnantaja on vakuuttamisvelvollinen, kun hän teettää työtä Suomessa.

Omakotitalon rakentaja palkkaa kaksi työntekijää pohjatyön tekoon ja kaksi kirvesmiestä talon pystyttämiseen. Pohjatyön arvioidaan kestävän kolme päivää ja pystyttämisen neljä päivää. Työtä teetetään yhteensä 14 henkilötyöpäivää eli omakotitalon rakentaja on vakuuttamisvelvollinen.

Jos vakuuttamisvelvollinen työnantaja ei ole ottanut tapaturmavakuutusta, maksaa Tapaturmavakuutuslaitosten liitto tapaturmakorvaukset vahingoittuneelle työntekijälle. Tällaisessa tapauksessa Tapaturmavakuutuslaitosten liitto perii vakuuttamisvelvolliselta työnantajalta osan korvauksista (enintään 2 100 euroa vuonna 2011) ja korotettuja vakuutusmaksuja ajalta, jolta vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty. Jos työtapaturma sattuu sellaisen työnantajan työssä, joka ei ole vakuuttamisvelvollinen, korotettuja maksuja ei peritä. Työnantajan tulee kuitenkin maksaa osuus korvauksista, joka on korkeintaan 105 euroa (vuonna 2011).

Vakuutuksen alkaminen

Työnantajan tulee ottaa lakisääteinen tapaturmavakuutus työntekijöilleen ennen vakuutettavan työn alkamista. Vakuutusta ei voida ottaa taannehtivasti.

Vakuutus alkaa aikaisintaan siitä hetkestä, kun työnantaja ilmoittaa Tapiolan edustajalle vakuutuksen ottamisesta. Vakuutuksen voi tehdä myös puhelimitse. Vakuutushakemus tulee tehdä huolellisesti, jotta Tapiolalla on kaikki tarvittavat tiedot vakuutuksen hoitamiseksi.

Omakotitalon rakentaja aloittaa työt maanantaina 15.5.2010. Kiireissään hän ei kuitenkaan ehdi palauttaa vakuutushakemusta ennen kuin seuraavana päivänä. Tällöin vakuutus tulee voimaan 18.5.2010, eikä sen perusteella ei korvata tapaturmaa, joka on sattunut 17.5.2010.

Toisessa vakuutusyhtiössä voimassa oleva, jatkuva tapaturmavakuutus voidaan siirtää Tapiolaan, kun se on ollut voimassa edellisessä yhtiössä vähintään kalenterivuoden. Siirtoa varten täytetään erillinen siirtohakemus. Vakuutusyhtiön vaihto voi tapahtua määrättyinä ajankohtina neljännesvuosittain (1.1., 1.4., 1.7. ja 1.10.). Vakuutus alkaa uudessa yhtiössä kolmen kuukauden kuluttua siirtokauden viimeisestä päivästä lukien. Esimerkiksi, kun hakemus jätetään syyskuun loppuun mennessä, vakuutus siirtyy Tapiolaan seuraavan kalenterivuoden alusta.

Vastaanotettuaan hakemuksen Tapiola lähettää työnantajalle vahvistukseksi vakuutuksen alkamisesta vakuutuskirjan, todistuksen vakuutuksen voimassaolosta ja ennakkolaskun ensimmäiseltä vakuutuskaudelta.

Jatkuva tai määräaikainen vakuutus

Kun vakuutettava työ on jatkuvaa, on tapaturmavakuutuskin vuodesta toiseen jatkuva. Jatkovana työnä pidetään myös kausiluontoista, vuosittain toistuvaa työtä (esim. kesäisin mansikanpoiminta, asfalttityöt, kesäravintolat jne.).

Jatkuvassa vakuutuksessa vakuutuskausi on kalenterivuosi. Uuden, marras- tai joulukuussa alkavan vakuutuksen vakuutuskausi on kuitenkin pidem-

pi. Se jatkuu vakuutuksen alkamisesta seuraavan kalenterivuoden loppuun asti.

Vanhemmat palkkaavat marraskuussa lastenhoitajan ja ottavat häntä varten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen. Vakuutuksen ensimmäinen vakuutuskausi päättyy seuraavan vuoden lopussa.

Määräaikainen vakuutus voidaan ottaa silloin, kun työn arvioidaan kestävän alle vuoden. Esimerkiksi rakennustyöntekijät voidaan vakuuttaa määräaikaisella vakuutuksella. Määräaikainen vakuutus on voimassa työn kestoajan ja päättyy ilman erillistä irtisanomista. Vakuutuskausi on vakuutuksen voimassaoloajan pituinen.

Vakuutus koskee kaikkia työntekijöitä

Työntekijöille otettu lakisääteinen tapaturmavakuutus antaa lain säätämän turvan kaikille työnantajan palveluksessa oleville.

Työnantaja voi kuitenkin ottaa erilliset vakuutukset yrityksen määrättyjä osia tai töitä varten. Erillisestä vakuutuksesta on hyötyä esimerkiksi kustannusten kohdistamisessa tai työtapaturmien seurannassa.

Konepaja on vakuuttanut työntekijänsä jatkuvalla vakuutuksella. Yritys laajentaa konepajarakennustaan, jota varten se palkkaa rakennustyöntekijöitä. Rakennustyöntekijät voidaan vakuuttaa erillisellä, määräaikaisella vakuutuksella.

Samalla yritys laajentaa toimintaansa toiselle paikakunnalle ja avaa uuden toimipisteen. Uuden toimipisteen työntekijät kuuluvat voimassa olevan tapaturmavakuutuksen piiriin, mutta heidät voidaan myös vakuuttaa erityisvakuutuksella.

Työnantajan omavastuu

Yleensä tapaturmavakuutus otetaan ilman omavastuuta. Halutessaan työnantaja voi kuitenkin ottaa omavastuullisen vakuutuksen.

Omvastuut peritään työnantajalta kaksi kertaa vuodessa erikseen lähetettävällä laskulla. Omavas-

tuu vahvistetaan vuosittain. Vuonna 2011 se on 210 euroa jokaisesta tapaturma- ja ammattitautitapauksesta. Omavastuullisen tapaturmavakuutuksen hinta on hieman edullisempi kuin ilman omavastuuta olevan vakuutuksen.

Vakuutettavat

Lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella vakuutettavia ovat kaikki työsuhteessa olevat työntekijät sekä yleensä osakeyhtiön osakkaat sekä yhtymän, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiömiehet kun he tekevät työtä yrityksessä.

Henkilöt, jotka eivät työssään kuulu lakisääteisen työtapaturmavakuutuksen piiriin pakollisesti vakuutettavina, voidaan vakuuttaa vapaaehtoisesti. Tällaisia ovat esim. itsenäiset yrittäjät perheenjäsenineen ja yritysten omistajaosakkaat määräytyen edellytyksin. (Katso s. 7. Yhtiömies ja Osakas)

Lakisääteistä tapaturmavakuutusta voidaan myös laajentaa vapaa-ajan tapaturmat kattavaksi. Yrittäjien tapaturmavakuutus on aina voimassa sekä työttä vapaa-aikana.

Lisää vapaaehtoisista vakuuttamisesta sivulla 20.

Työsuhteessa olevat henkilöt

Henkilö on työsuhteessa, kun

- hän tekee työtä toiselle
- työn tekemisestä on tehty sopimus
- hän tekee työtä vastiketta vastaan
- hän on työnantajan johdon ja valvonnan alaisena.

Työtä tehdään toiselle silloin, kun sitä ei tehdä itsenäisenä yrittäjänä tai ammatinharjoittajana.

Työsopimus voi olla suullinen tai kirjallinen. Se voi olla myös ns. hiljainen sopimus, jolloin molemmat osapuolet ovat hyväksyneet työsopimussuhteen ja toimivat sen mukaisesti.

Vastike on yleensä rahapalkkaa, mutta se voi olla myös muuta rahanarvoista korvausta tehdystä työstä, kuten luontoisetu. Myös työsuoritus on vastike, kun se tehdään korvaukseksi toisen tekemästä työstä.

Työnantajalla on johto ja valvonta, kun hänellä on mahdollisuus valvoa työtappaa ja työn tulosta.

Omakotitalon rakennuttaja ostaa valmiin talopakettin, johon sisältyy talon pystyttäminen. Talon toimittaja maksaa pystyttäjien palkat ja sosiaalikulut. Pystyttäjät ovat työsuhteessa talopakettin toimittajaan. Rakennuttaja palkkaa lisäksi sisätöihin kirvesmiehen.

Kirvesmies on työsuhteessa omakotitalon rakennuttajaan. Rakennuksen pohjan teossa järjestetään talkoot, joihin osallistuu viisi henkilöä. Talkootyöläiset eivät ole työsuhteessa, sillä he eivät saa työstään vastiketta. Rakennuttajan kannattaa vakuuttaa heidät vapaaehtoisella talkoovakuutuksella.

Kuorma-autoilija tuo rakennukselle hiekkaa ja sähkötyöt tekee sähköurakoitsija. Autoilija ja sähköurakoitsija tekevät työtä itsenäisinä yrittäjinä, eivätkä kuulu vakuuttamisvelvollisuuden piiriin.

Työntekijä on työsuhteessa työnantajaan myös silloin, kun hän tekee työtä työnantajalle työkunnan jäsenenä. Myös ne työkunnan avukseen ottamat työntekijät, jotka on palkattu työnantajan suostumuksella, ovat työsuhteessa työnantajaan.

Työntekijöiden työsuhteen määräaikaaisuudella ja jatkuvuudella tai työntekijän iällä ja kansalaisuudella ei ole vaikutusta vakuuttamisvelvollisuuteen.

Toimeksiantosopimus, jonka perhehoitajalain mukainen perhehoitaja on tehnyt kunnan tai kuntayhtymän kanssa, on lain mukaan verrattavissa työsopimukseen. Kunnan ja kuntayhtymän tulee siis vakuuttaa perhehoitajat.

Yrittäjä ja hänen perheenjäsenensä

Yksityinen yrittäjä tai ammatinharjoittaja sekä hänen aviopuolionsa ja samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet jäävät lakisääteisen tapaturmavakuutusturvan ulkopuolelle, vaikka he tekisivätkin työtä yrityksessä.

Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa perheenjäsenellä tarkoitetaan henkilöä, joka elää vakinaisesti työnantajan taloudessa ja on hänelle tai hänen aviopuolisolleen sukua suoraan ylenevässä

tai alenevassa polvessa. Tällaisia perheenjäseniä ovat työnantajan aviopuoliso, työnantajan omat tai aviopuolison lapset, ottolapset, vanhemmat, ottovanhemmat tai jonkun tässä mainitun puoliso. Rekisteröidyssä parisuhteessa elävät rinnastetaan aviopuolisoihin. Avopuolisoa ei pidetä perheenjäsenenä toisin kuin työttömyysvakuutuksessa.

Puutarhurin apulaisena on hänen sisarensa, joka asuu vakinaisesti samassa taloudessa hänen kanssaan. Sisar on vakuutettava lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella, koska hän ei ole sukua työnantajalleen suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa, vaan on sivusukulainen.

Maatilayrittäjä ja maatalan työntekijät

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ulkopuolelle jäävät ne maatilalla työskentelevät perheyrittäjien jäsenet ja avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiömiehet tai osakeyhtiön enemmistöosakkaat, jotka ovat oikeutettuja korvauksiin maatalous-yrittäjien tapaturmavakuutuslain (MATA) mukaan.

Ne perheyrittäjien jäsenet ja maatalousyrittäjät, jotka jäävät MATA:n mukaisen lakisääteisen vakuutuksen ulkopuolelle, voivat ottaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen.

Yhtiömies ja osakas

Osakeyhtiön osakkaat sekä yhtymän, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehet kuuluvat yleensä vakuutettaviin työntekijöihin, kun he tekevät työtä yrityksessä. Vakuutuksen ulkopuolelle jää kuitenkin osakeyhtiön johtavassa asemassa oleva toimihenkilö, kun hän omistaa yhtiön osakekannasta yli 50 % yksin tai yhdessä samassa taloudessa asuvan perheenjäsenensä kanssa. Sekä johtavan aseman että omistuksen tulee täytyä. Henkilöä, joka päivittäin käyttää yhtiössä päätöksentekovaltaa pidetään johtavassa asemassa olevana. Sitä arvioitaessa ei ole merkitystä osakkuudella eikä henkilön omistamalla osakemäärällä. Omistamisella tarkoitetaan suoraa, ei toisen yrityksen kautta eli välillistä omistamista.

Aviopari omistaa yhdessä leipomoalan osakeyhtiön koko osakekannan. Toinen puolisoista on toimitusjohtaja, toinen toimistotyöntekijä. Toimitusjohtaja hoitaa leipomotoimintaa ja toimistotyöntekijän tehtävänä on kirjanpito ja laskutus.

Toimistotyöntekijäosakas on lakisääteisellä tapaturma vakuutuksella vakuutettava työntekijä. Sen sijaan toimitusjohtaja jää vakuutuksen ulkopuolelle,

Yhtiömiesten ja osakkaiden vakuutusturva

Yhtiömuoto	Pakollisesti vakuutettavat	Vapaaehtoisesti vakuutettavat
Osakeyhtiö	Osakas , joka ei ole johtavassa asemassa. Osakas , joka omistaa enintään 50 % osakkeista yksin tai yhdessä perheensä kanssa.	Osakas , joka on johtavassa asemassa ja omistaa yli 50 % osakkeista yksin tai yhdessä perheensä kanssa.
Kommandiittiyhtiö	Vastuunalainen yhtiömies , jolla on yksin tai yhdessä perheensä kanssa enintään 50 % vastuunalaisten yhtiömiesten määräämisvallasta/yhtiöosuuksista yhteismäärästä. Ääneton yhtiömies	Vastuunalainen yhtiömies , jolla on yli 50 % vastuunalaisten yhtiömiesten määräämisvallasta/yhtiöosuuksista yksin tai yhdessä perheensä kanssa.
Avoin yhtiö	Yhtiömies , jolla on yksin tai yhdessä perheensä kanssa enintään 50 % määräämisvallasta/yhtiöosuuksista.	Yhtiömies , jolla on yli 50 % määräämisvallasta/yhtiöosuuksista yksin tai yhdessä perheensä kanssa.
Toiminimi tai yksityisyrittäjä	Sivusukulaiset (kuten veljet, sisaret) Palkkaa saava avopuoliso	Työnantaja itse tai hänen aviopuolisonsa tai perheenjäsenensä , joka asuu vakituisesti työnantajan taloudessa ja on sukua työnantajalle suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa tai on tämän aviopuoliso .

koska hän on johtavassa asemassa ja omistaa yhdessä perheenjäsenensä kanssa yli puolet yrityksen osakekannasta.

Vakuutusturvan ulkopuolelle jäävät osakkaat ja yhtiömiehet voidaan vakuuttaa vapaaehtoisella vakuutuksella työtapaturman ja ammattitaudin varalta.

Avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies jää vakuutuksen ulkopuolelle, kun hänellä on yrityksen määräämisvallasta yli 50 % yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa. Ellei määräämisvallasta ole mainintaa yhtiösopimuksessa, asia ratkaistaan yhtiösopimuksien mukaan. Viime kädessä asia ratkaistaan pääluvun mukaan.

Kommandiittiyhtiön äänetön yhtiömies kuuluu aina lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella vakuutettaviin työntekijöihin, jos hän tekee työtä yrityksessä ja saa työstään vastiketta. Ei ole merkitystä, onko hän yhtiömiehen perheenjäsen.

Vesi- ja viemäritöitä tekevässä kommandiittiyhtiössä on kaksi vastuunalaista yhtiömiestä A ja B. Yhtiösopimuksessa on mainittu, että B:llä on suurempi määräämisvalta. A on vakuutettava lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella, koska hänen määräämisvaltansa yrityksestä ei ole yli 50 %.

Vakuutusturvan ulkopuolelle jäävät osakkaat ja yhtiömiehet voidaan vakuuttaa vapaaehtoisella vakuutuksella työtapaturman ja ammattitaudin varalta.

Ulkomailla työskentely ja Suomessa työskentelevä ulkomaalainen

EU-, ETA ja sosiaaliturvasopimusmaat

EU- ja ETA-maissa sekä sosiaaliturvasopimusmaissa on peruseriaatteena, että vakuutusturva määräytyy työskentelymaan lainsäädännön mukaan. Lähetetyt työntekijät kuuluvat kuitenkin sopimuksissa mainitun määräajan (1–5 vuotta) Suomen lainsäädännön piiriin. Kun ulkomaille lähetetty työntekijä halutaan pitää Suomen sosiaaliturvan ja lakisääteisen

tapaturmavakuutuksen piirissä, on työnantajan haettava tästä työntekijälle todistus. Todistusta haetaan Eläketurvakeskuksesta (lomake E 101). Eläketurvakeskus välittää pyynnön Kelaan.

Vakuuttamisvelvollisuus Suomessa lakkaa, kun ulkomailla tehtävä työ muuttuu pysyväksi tai kun työsuhde lähettäneeseen yritykseen päättyy. Tällöin työntekijä voidaan haluttaessa vakuuttaa vapaaehtoisesti. Vakuutuksen ottaa aina suomalainen yritys.

Sosiaaliturvasopimusten ulkopuoliset maat

Sellainen työntekijä, joka on suomalaisen työnantajan toimesta lähetetty työskentelemään sosiaaliturvasopimusten ulkopuoliseen maahan, kuuluu suomalaisen työnantajan tapaturmavakuutuksen piiriin. Työ voi olla saman työnantajan työtä, tai työntekijä voi olla lähetetty yrityksen kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvaan emo-, tytär tai sisaryritykseen. Ulkomailla työskentelevä henkilö säilyy lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piirissä koko ulkomailla työskentelyn ajan, mikäli työsuhde lähettäneeseen suomalaiseen työnantajaan säilyy. Lakisääteistä vakuutusturvaa kannattaa kuitenkin täydentää vapaa-ajan tapaturman sekä sairauden varalta.

Työnantaja voi hakea tapaturmavakuutusyhtiöstä vapautusta vakuuttamisvelvollisuudesta, kun työntekijä on työskennellyt ulkomailla yli kaksi vuotta.

Kansainvälinen vakuutuspalvelumme antaa lisätietoja ulkomaille lähtevien vakuuttamisessa, puh. (09) 453 3732.

Suomalainen työnantaja lähettää asennusryhmän Kuwaitiin. Tapaturmavakuutus on voimassa myös siellä tehtävässä työssä.

Suomalainen sähköalan yritys on perustanut Liettuun siellä rekisteröidyn tytäryrityksen. Yritystoimintaa käynnistämään lähetetään Suomesta projektiluontoiseen työhön työntekijä, jonka on määrä palata vuoden kuluttua takaisin. Projektityöntekijän Suomen lain mukainen tapaturmavakuutus on voimassa myös tytäryrityksessä tehtävässä työssä.

Suomalainen vaatealan yritys teettää ompelutöitä Venäjällä sikäläisillä työntekijöillä. Heitä ei voi vakuuttaa Suomen lain mukaan.

Ulkomaalaiset Suomessa

Kun suomalainen työnantaja palkkaa Suomessa tehtävää työtä varten ulkomaalaisen työntekijän, tämä kuuluu Suomen lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen.

Lähetetyllä työntekijällä tarkoitetaan työntekijää, joka työskentelee tavallisesti muussa valtiossa kuin Suomessa ja jonka ulkomaille sijoittautunut työnantaja lähettää työhön Suomeen rajoitetuksi ajaksi. Lähetetty työntekijä kuuluu lähettäjään sosiaaliturvaan ja työskentely Suomessa edellyttää lähetetyn työntekijän todistusta. Kun työntekijä tulee Suomeen ulkomaisen työnvuokrausyrityksen kautta, johon hän on työsuhteessa, on useimmiten kyse lähetetystä työntekijästä. Jos lähetetyn työntekijän todistusta ei jostain syystä ole myönnetty, työnvuokrausyrityksen tulee ottaa vakuutus Suomesta.

Tapaturmavakuutusmaksu

Vakuutusmaksun muodostuminen

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksu lasketaan työntekijöille maksettavien palkkojen sekä tehtävän työn tapaturma- ja ammattitautiriskin perusteella. Vakuutettavien yhtiömiesten vakuutusmaksu perustuu palkan sijasta YEL-työtuloon. Kotiapulaisten ja kotisiivoojien tapaturmavakuutusmaksu määräytyy poikkeuksellisesti henkilömäärän mukaan. Asuin- tai huvilarakennustyötä varten otetun vakuutuksen vähimmäismaksuun vaikuttaa myös rakennuskohteen kuutiolavuus.

Vakuutusmaksu riskin mukaan

Tapaturmavakuutusmaksu muodostuu riskimaksusta, vakuutuksen hoitokuluista ja lakisääteisistä lisistä. Maksua alentavat erilaiset hyvitykset.

Riskimaksu

Riskimaksuosuudella katetaan vakuutuksesta maksettavat korvaukset. Riskimaksu perustuu tapatur-

matilastoihin, joita kerätään sekä valtakunnallisesti että asiakaskohtaisesti. Tilastoinnissa korvausmeno jaotellaan ohimeneviin ja pysyviin korvauksiin. Ohimeneviä korvauksia ovat mm. lääkärinpalkkiot, sairaanhoito- ja tutkimuskulut sekä työkyvyttömyysajalta maksetut päivärahat. Pysyvät korvaukset ovat mm. tapaturma- ja perhe-eläkkeitä, pysyvistä vammoista maksettavia haittarahoja sekä kuntoutuskorvauksia. Pysyviä korvauksia maksetaan lähinnä vakavista työtapaturmista, ammattitaudeista ja kuolemantapauksista. Ne ovat melko harvinaisia, mutta euromääräisesti suuria.

Riskimaksun laskenta on sitä yksilöllisempää, mitä enemmän oma vahinkohistoria vaikuttaa laskentaan. Valittu maksujärjestelmä määrittelee tavan, jolla vakuutusmaksu lasketaan.

Hoitokulut

Hoitokuluilla katetaan vakuutuksen hoitamisesta aiheutuneita liikekuluja.

Lakisääteiset lisät

Lakisääteiset lisät ovat 18,4 % kokonaismaksusta (vuonna 2011). Lakisääteiset lisät –maksuosa sisältää myös muut vakuutusyhtiöiden yhteisesti jaettavat kustannukset.

Eriteltynä lakisääteiset lisät koostuvat:

- jakojärjestelmämaksusta, jolla rahoitetaan mm. eläkkeiden indeksikorotukset ja muut korvausten korotukset
- työturvallisuusmaksusta jolla rahoitetaan työturvallisuustyön edistämistä.

Hyvitykset

Hyvitykset ovat alennuksia, joita Tapiolan asiakas saa vakuutusmaksusta. Vuonna 2011 lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa maksetaan hyvityksiä seuraavasti:

- Asiakashyvitys 5 % annetaan kaikille Tapiolan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen asiakkaille ja se perustuu Vahinko-Tapiolan tulokseen. Alennus on huomioitu tarjouksen vakuutusmaksuissa.
- Verkkopalvelualennus 2 % annetaan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen asiakkaille, jotka tekevät palkkailmoitukset ja tapaturmailmoitukset verkkopalvelun kautta.

Tapiolan maksujärjestelmät

Tapiolan lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa on vaihtoehtoisia maksujärjestelmiä. Maksujärjestelmän valinnalla voidaan vaikuttaa riskitasoon sekä siihen, kuinka paljon vakuutusmaksu vaihtelee vuosittain. Maksujärjestelmä on sitä yksilöllisempi, mitä enemmän asiakkaan oma vahinkokehitys vaikuttaa vakuutusmaksuun.

Taulustomaksu

Taulustomaksut perustuvat valtakunnallisiin työtapa-turma- ja ammattitautitilastoihin. Erityyppiset työt on jaoteltu riskialttiutensa mukaan eri vastuuluokkiin, joiden maksupromillet vahvistetaan vuosittain. Mitä riskialttiimmasta työstä on kyse, sitä suurempi on maksupromille. Taulustomaksussa asiakkaan oma korvausmeno ei vaikuta vakuutusmaksuun, joten maksun vuosittaiset vaihtelut ovat pieniä.

Asiakkaat, joiden vakuutusmaksu on alle 12 500 euroa (2011), kuuluvat taulustomaksuun. Rajan ylityttyä asiakkaalla on mahdollisuus siirtyä erikoismaksuun.

Erikoismaksu

Erikoismaksujärjestelmissä vakuutusmaksu määräytyy asiakaskohtaisesti. Maksuun vaikuttaa alan yhteisten vahinkotilastojen lisäksi asiakkaan oman

lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vahinkomeno. Erikoismaksujärjestelmät ovat yksilöllisiä ratkaisuja, joiden avulla asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa valitsemansa riskin tasoon. Maksuun vaikuttaa myös palkkasumma ja sen jakautuminen eri ammattiluokkiin.

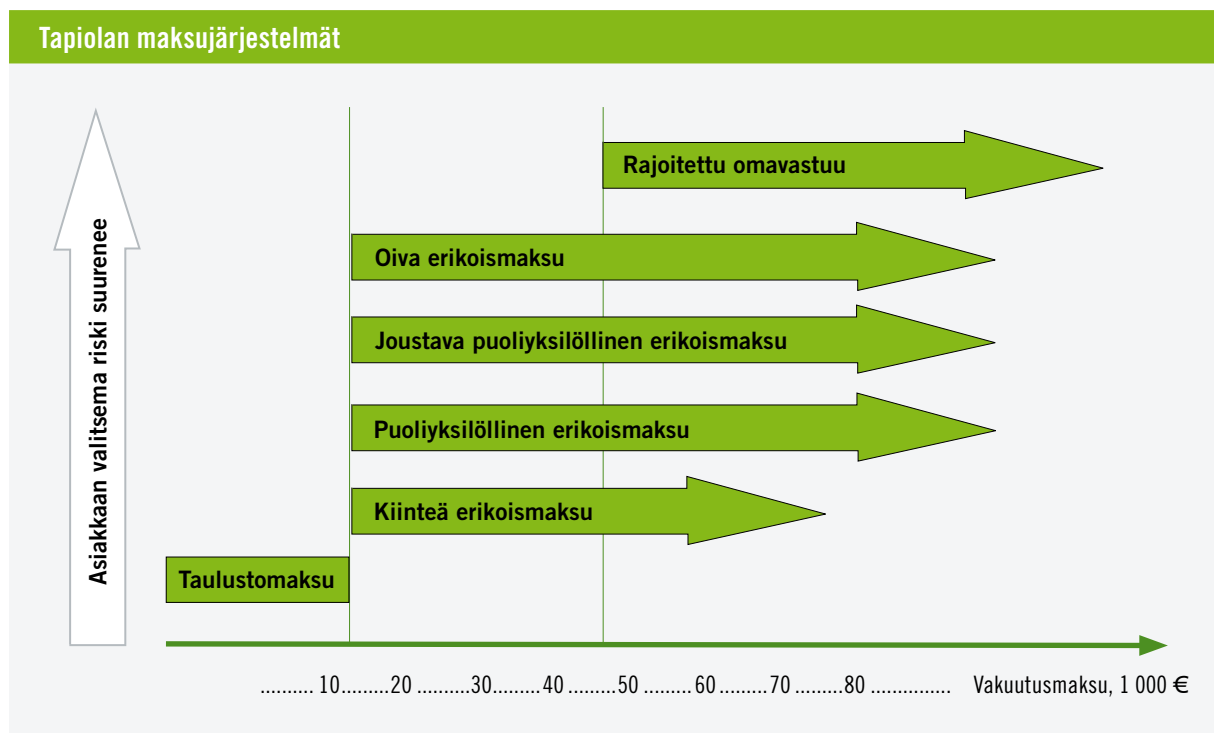
Tapiolan erikoismaksujärjestelmät ovat:

1. Kiinteä erikoismaksu (K-erik)
2. Puoliyksilöllinen erikoismaksu (P-yks)
3. Joustava puoliyksilöllinen erikoismaksu (PY)
4. Oiva erikoismaksu (O)
5. Rajoitettu omavastuu (ROV)

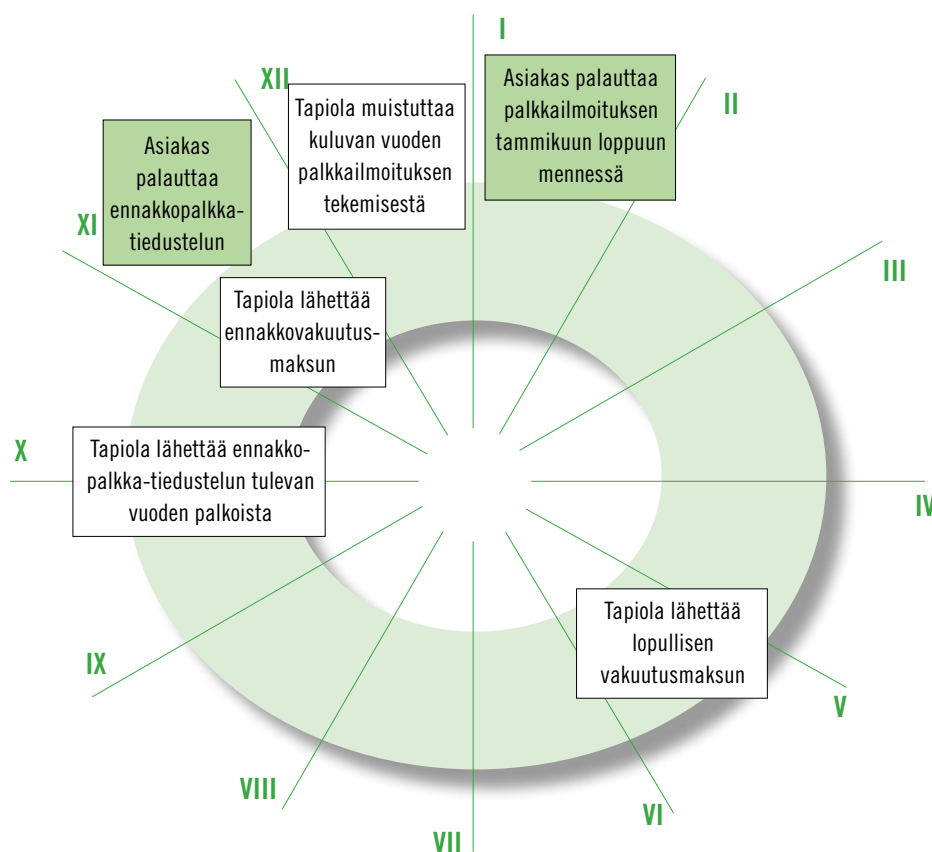
Vakuutusmaksu on sitä alttiimpi vuosittaiselle vaihtelulle mitä yksilöllisemmän maksujärjestelmän asiakas on valinnut.

Vakuutusmaksun maksaminen

Yritys maksaa tapaturmavakuutuksesta vakuutuskauden alussa ennakkovakuutusmaksun. Lopullinen maksu lasketaan toteutuneiden, palkkailmoituksessa ilmoitettujen tietojen perusteella. Palkkailmoitus jätetään vakuutuskautta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä ja Tapiola lähettää tiedon lopullisesta vakuutusmaksusta työnantajalle seuraavan vakuutuskauden aikana, yleensä keväällä.

Vakuutuksen maksamisen vuosiryhti

Ennakkomaksun määräytyminen ja maksaminen

Vakuutuskauden alussa eli alkuvuodesta laskutetaan ennakkovakuutusmaksu. Ensimmäisen vakuutuskauden ennakkomaksu perustuu vakuutushakemuksen tietoihin ja mahdollisiin aiempiin korvaustilastoihin. Jatkossa vakuutuskauden ennakkomaksu perustuu viimeksi työnantajalta saatuihin lopullisiin palkkatietoihin ja korvaustilastoihin.

Tapaturmavakuutuksen ennakkomaksu laskutetaan yleensä yhtenä eränä vakuutuskauden alussa. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ennakkovakuutusmaksu voidaan jaksottaa kahteen, kolmeen tai neljään maksuerään. Lopulliseen vakuutusmaksuun tulee tällöin maksutapakorotus seuraavasti:

Eriä	Korotus	Ennakkomaksu vähintään
2	2,5 %	200 euroa
3	3 %	300 euroa
4	3,5 %	400 euroa

Jos tapaturmavakuutusmaksun maksaminen viivästyy, peritään viivästymisajalta korkoa korkolain mukaan. Tapaturmavakuutusmaksu voidaan tarvittaessa ulosmitata, jolloin perittävää maksua korotetaan 10 %, ja ulosottoviranomainen perii ulosottomaksun.

Palkkailmoitus

Tapiola lähettää loppuvuodesta palkkailmoituslomakkeen, jolla voi ilmoittaa vakuutuskauden aikana maksetut palkat eriteltyinä työnlaadittain. Palkkailmoitus palautetaan Tapiolaan tammikuun loppuun mennessä. Palkkailmoitus on nopeinta ja kätevintä tehdä Yritysten verkkopalvelun kautta.

Lopullinen vakuutusmaksu

Vakuutuskauden päättyttyä lasketaan lopullinen vakuutusmaksu työnantajan palkkailmoituksessa ilmoittamien palkkatietojen mukaan. Mikäli ennakkovakuutusmaksu on ollut lopullista vakuutusmaksua suurempi, ylimenevä osuus palautetaan asiakkaalle. Vastakkaisessa tapauksessa asiakkaal-

le lähetetään lisälasku. Jos vakuutuskauden aikana ei ole maksettu lainkaan palkkoja, peritään kuitenkin vähimmäismaksu.

Ennakkopalkkatiedustelu

Loppuvuodesta asiakkaille aukeaa verkkopalvelussa ennakkopalkkatiedustelu, jonka tarkoituksena on varmistaa, että ennakkomaksun suuruus vastaa mahdollisimman hyvin lopullisen maksun tasoa. Mikäli maksettaviin palkkoihin on tulossa merkittäviä muutoksia, ne voidaan ilmoittaa ennakkopalkkatiedustelussa. Tällöin ennakkovakuutusmaksu saadaan mahdollisimman hyvin vastaamaan lopullista vakuutusmaksua.

Vakuutuksen hoitaminen

Muutoksista ilmoittaminen

Vakuutuksen tulisi aina vastata olemassa olevia olosuhteita, jonka vuoksi muutoksista seuraavissa asioissa tulee ilmoittaa Tapiolaan:

- vakuutusnottajan nimi
- yrityksen osoite
- vakuutusasioiden hoitaja
- määräaikaisen vakuutuksen päättymisajan kohta
- olennainen muutos palkkasummassa
- olennainen muutos vakuutettavassa työssä.

Jos vakuutusnottaja haluaa poistaa vakuutuksesta omavastuun tai haluaa ottaa vakuutukseen omavastuun, on muutoksesta ilmoitettava ennen vakuutuskauden päättymistä. Muutos tulee voimaan seuraavan vakuutuskauden alusta.

Yrityksen omistussuhteiden muutoksesta tulee ilmoittaa viipymättä, sillä siitä voi seurata osakkaan tai yhtiömiehen vakuutusturvan muuttuminen. Vapaaehtoisten vakuutusten osalta on lisäksi ilmoitettava muista tietyistä muutoksista, joista kerrotaan tarkemmin vakuutusehdoissa.

Yrityksen yhtiömuodon muuttuessa tehdään uusi vakuutus jos

- yksityinen yritys muuttuu osakeyhtiöksi

- avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö muuttuu osakeyhtiöksi ja perustettavaan osakeyhtiöön tulee uusia osakkaita
- osakeyhtiö muuttuu avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi.

Muissa tapauksissa vakuutus jatkuu yhtiömuodon muutoksesta huolimatta, kun yritystunnus pysyy samana.

Muutokset voidaan ilmoittaa vapaamuotoisella kirjeellä. Osoitteenmuutos ja muu sellainen muutos, joka ei heikennä vakuutusturvaa, voidaan ilmoittaa myös puhelimitse. Muutokset voidaan tehdä myös Yritysten verkkopalvelun kautta.

Vakuutuksen päättäminen

Määräaikainen vakuutus päättyy, kun vakuutettu työ loppuu. Vakuutus pysyy voimassa, mikäli työ jatkuu vakuutus kirjassa mainitun päättymisajan kohdan jälkeen. Arvio uudesta päättymisajasta tulee kuitenkin ilmoittaa Tapiolaan mahdollisimman pian, viimeistään ennen sovitun vakuutuskauden päättymistä.

Jatkuva vakuutus päättyy yritystoiminnan päättyessä. Kun vakuuttamisvelvollisuus päättyy, tulee työnantajan ilmoittaa päättymisen syy ja päättymispäivä kirjallisesti Tapiolaan. Yrityksen omistajaosakkaat saattavat yksin jatkaa toimintaa, jolloin vakuuttamisvelvollisuus voi jatkua. Konkurssitapauksessa työnantajan velvollisuudet siirtyvät konkurssin alkamisesta lukien konkurssipesälle. Velkaneeraus ei vaikuta vakuutuksen voimassaoloon.

Osakeyhtiössä on töissä omistajaosakkaat, jotka ovat veljeksiä. Lisäksi työssä on muita työntekijöitä. Toiminnan supistuttua työ jatkuu omistajien voimin. He omistavat yhtiön koko osakekannan puoliksi. Sen vuoksi he kuuluvat lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen eikä lakisääteistä tapaturmavakuutusta voi lakkauttaa.

Lakisääteinen tapaturmavakuutus päättyy, kun ulosottoviranomainen toteaa vakuutusnottajan tapaturmavakuutusmaksua perittäessä varattomaksi tai tuntemattomaksi. Vakuutus päättyy toteamispäivästä.

Työtapaturma- korvaukset

Työntekijällä on oikeus saada tapaturmavakuutuslain mukaisia korvauksia työtapaturmista tai ammattitaudeista. Korvauksia maksetaan siitä vakuutuksesta, jonka piiriin työntekijä kuuluu tapaturman sattumishetkellä. Ammattitautitapauksessa korvausta maksetaan sen työn vakuutuksesta, jossa ammattitauti aiheutui.

Korvausten ensisijainen maksaja on tapaturmavakuutusyhtiö ja työntekijällä on oikeus korvauksiin, vaikka vahinko kuuluisi sen lisäksi jonkin toisen korvausjärjestelmän piiriin. Mahdollisuus saada korvauksia myös muualta ei vaikuta tapaturmakorvausten määrään, mutta työtapaturmakorvaukset voivat vähentää muita korvauksia. Esimerkiksi liikennevakuutusyhtiö maksaa työtapaturmana korvatusta liikennevahingosta korvauksia vammautuneelle siltä osin, kun tapaturmavakuutus ei niitä maksa. Myös eläkevakuutusyhtiö huomioi tapaturmavakuutuslain mukaisen, työkyvyttömyyden vuoksi maksetun korvauksen omissa korvauksissaan.

Tilausmatkalla liikennevahingossa loukkaantunut taksinkuljettaja saa korvauksen hoitokuluistaan ja työkyvyttömyydestä lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta, mutta rikkoutuneista vaatteista sekä kivusta ja särystä hän saa korvauksen liikennevakuutuksen perusteella.

Työntekijällä on oikeus korvauksiin, vaikka vakuutusta ei olisi ollutkaan voimassa. Silloin vahingon käsittelee ja korvaukset maksaa Tapaturmavakuutuslaitosten liitto.

Henkilö palkkaa naapurin miehen pesemään omakotitalon ikkunoita. Työ tehdään päivän kuluessa. Naapuri putoaa tikkailta ja loukkaantuu. Työn teettäjä ei ollut ottanut vakuutusta, koska hän ei ollut vakuuttamisvelvollinen. Tapaturmavakuutuslaitosten liitto maksaa korvaukset työntekijälle.

Korvattavat työtapaturmat ja ammattitaudit

Työnantajan tulee ilmoittaa Tapiolaan, jos työntekijälle sattuu lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin kuuluva vahinko. Sen vuoksi on hyvä tietää, millaiset tapaukset kuuluvat lain korvauspiiriin. Epäselvissäkin tapauksissa työnantajan on syytä tehdä ilmoitus ja jättää asian ratkaiseminen Tapiolan tehtäväksi. Tapaturmavakuutuslain mukaisia korvauksia maksetaan

- työtapaturmasta
- työssä tai työstä johtuvissa olosuhteissa sattuneesta pahoinpitelystä
- ammattitaudista
- eräistä muista lyhyenä aikana, työssä
- aiheutuneista vammoista
- työtapaturman aiheuttamasta muun vamman tai sairauden olennaisesta pahenemisesta.

Työtapaturma

Työtapaturma on tapaturma, joka aiheuttaa vamman tai sairauden ja sattuu

- työssä
- työstä johtuvissa olosuhteissa:
 - työpaikalla tai siihen liittyvällä alueella
 - työpaikan ja asunnon välisellä matkalla
 - työntekijän ollessa työnantajan asialla
- kun työntekijä yrittää varjella tai pelastaa työnantajan omaisuutta
- kun työntekijä yrittää työtoimintansa yhteydessä pelastaa ihmishenkeä.

Työtapaturmana pidetään myös tapaturmaa, joka aiheutuu edellä mainituissa olosuhteissa sodasta tai aseellisesta selkkauksesta. Tapaturmalle ominaista on äkillisyys, ulkoinen syy sekä ennalta arvaamattomuus. Tapaturma ei voi olla tahallisesti aiheutettu.

Tapaturmakorvauksen maksaminen edellyttää, että tapaturman ja vamman tai sairauden välillä on lääketieteellisesti arvioiden todennäköinen syy-yhteys.

Tapaturmia ovat esimerkiksi:

- rakennusmies kompastuu maassa olevaan kuormalavaan ja loukkaa kaatuessaan ranteensa
- myyjä liukastuu ja loukkaa itsensä tavanomaisella matkallaan työpaikalta kotiinsa.

Pahoinpitely työssä tai työmatkalla

Korvausta maksetaan myös, kun pahoinpitely tai muu toisen henkilön tahallinen teko aiheuttaa vamman työssä tai työstä johtuvissa olosuhteissa esim. matkalla työstä kotiin.

Ammattitauti

Ammattitauti on sairaus, joka todennäköisesti aiheutuu pääasiallisesti työn fysikaalisista, kemiallisista tai biologisista tekijöistä. Ammattitauti on määritelty ammattitautilaissa ja siihen liittyvässä asetuksessa. Asetuksessa on luettelo tavallisimmista ammattitaudeista sekä niiden aiheuttajista.

Työpajan melu aiheuttaa työntekijälle sisäkorvatyypin kuulon aleneman. Leipuri saa vehnäjauhoista jauhopölyallergian. Nämä ovat tyypillisiä ammattitautitapauksia.

Lyhyenä aikana aiheutuneet vammat

Tapaturmavakuutuslaissa on lueteltu joukko vammoja, jotka korvataan työtapaturmina. Niitä ovat esimerkiksi:

- hiertymä tai hankauma,
- työliikkeen yhteydessä tapahtunut lihaksen tai jänteen kipeytyminen sikäli, kun se ei johdu muusta viasta, vammasta tai sairaudesta,
- tavallisuudesta poikkeavan lämpötilan aiheuttama paleltuminen ja auringonpistos.

Edellytyksenä näiden vammojen korvattavuudelle on, että ne ovat syntyneet lyhyehkönä, enintään yhden vuorokauden pituisena aikana.

Muun vamman tai sairauden paheneminen

Kun työtapaturma aiheuttaa jonkun muun vamman olennaisen pahenemisen, maksetaan tapaturmavakuutuslain mukaista korvausta ohimenevän pahenemisen ajalta. Myös työpaikan fysikaaliset, kemialliset tai biologiset olosuhteet voivat aiheuttaa tapaturmavakuutuksesta korvattavan aiemman sairauden pahenemisen.

Korvaukset

Tapaturmavakuutuslain mukaan maksetaan kulkorvauksia, päivärahaa, tapaturmaeläkettä, haittaraaha, kuntoutusta, hautausapua ja perhe-eläkettä.

Korvauksia maksetaan yleensä suoraan hoitolaitoksille hoitokuluista ja vammautuneelle työkyvyttömyysajalta. Työnantajakin voi saada korvauksia, jos työnantaja on maksanut vamman hoitokuluja tai sairausajan palkkaa.

Kulukorvaukset

Hoitokulut

Tapaturmavakuutuslain mukaan korvataan vamman tarpeelliset hoitokustannukset. Niitä ovat esimerkiksi lääkärin määräämät lääkkeet, sairaalan hoitopäivämaksut ja lääkärin palkkiot. 1.1.2005 ja sen jälkeen sattuneiden työtapaturmien hoitokulut korvataan samoin perustein riippumatta siitä, onko hoito annettu yksityisessä vai julkisessa hoitolaitoksessa. Tavoitteena on vahingoittuneen nopea hoitoon pääsy.

Yksittäinen vastaanottokäynti ja siihen liittyvä vähäinen hoitotoimenpide ja kiireellinen sairaanhoito korvataan ilman maksusitoumusta. Vakuutusyhtiön maksusitoumus tarvitaan kaikkia jatkohoitoimenpiteitä ja tutkimuksia varten. Hoitolaitos pyytää maksusitoumuksen vakuutusyhtiöltä. Myös hoitoon liittyvät, välttämättömät matkakustannukset korvataan. Sellaisia ovat mm. hoitomatkat sairaalaan tai lääkäriin.

Tutkimuskulut

Jos on epäselvää, johtuvatko oireet tapaturmasta tai ammattitaudista, korvataan kustannukset, jotka aiheutuvat asian selvittämisestä. Edellytyksenä kuitenkin on, että on perusteltua epäillä, että vamma on johtunut tapaturmasta tai tauti työpaikan olosuhteista. Myös tutkimuksesta johtuvat matkakulut korvataan ja työntekijälle maksetaan matkapäivärahaa. Ansionmenetystä ei sen sijaan korvata. Tutkimukset kustannetaan, vaikka osoittautuisi, ettei kyse ole tapaturmavammasta eikä ammattitaudista.

Siivoojalla on ilmennyt käsi-ihottumaa. Työterveyslääkäri toteaa, että työntekijä olisi määrättävä tutkimuksiin, jotta voitaisiin todeta, johtuuko käsi-ihottuma työstä. Tutkimuksissa todetaan kuitenkin käsi-ihottuman johtuvan rannekoruista, eikä siis työstä johtuvista tekijöistä. Tutkimuskulut korvataan.

Muut kulut

Lisäksi vammautuneelle maksetaan

- korvausta tapaturman vuoksi syntyneistä kodinhoidon lisäkustannuksista enintään vuoden ajalta tapaturman sattumisen jälkeen
- haittalisää, kun henkilö ei vammansa vuoksi tule toimeen ilman toisen apua tai vamma muuten aiheuttaa poikkeuksellista haittaa
- vaatelisää, kun proteesi tai muu apuväline aiheuttaa pitovaatteiden kulumista
- opaskoiralisää.

Esinevahinko

Kun työntekijällä käytössä olleet silmälasit, kuulokoje, hammasproteesi, tukisidos tai liivi, tai tekojäsen tai -elin rikkoutuu tapaturman yhteydessä, maksetaan niistä korvaus.

Matkalla työpaikalta kotiin työntekijä törmäsi polkupyörällä ajaessaan toiseen pyöräilijään, suistui pyörältä, löi kasvonsa ja polvensa naarmuille. Samalla silmälasit rikkoutuivat. Silmälasista maksettiin korvaus. Jos tapaturmavamman hoitamiseksi joudutaan vaatteet, jalkineet tai vaikkapa sormus rikkoamaan, maksetaan niistä korvaus. Muunlaisia esinevahinkoja ei tapaturmavakuutuslain mukaan korvata.

Päiväraha

Kun tapaturmavammasta tai ammattitaudista seuraa työkyvyttömyyttä, maksetaan päivärahaa työkyvyttömyysajalta. Päivärahaa maksetaan, jos tapaturma aiheuttaa työkyvyttömyyttä vähintään kolme peräkkäistä päivää tapaturmapäivää lukuun ottamatta. Päivärahaa maksetaan tapaturmapäivää seuraavasta päivästä enintään vuoden ajan. Päivärahaa maksetaan jokaiselta päivältä, myös lauantai- ja pyhäpäiviltä. Jos tapaturma on sattunut esim. 1.2.2010, maksetaan päivärahaa 2.2.2010 alkaen, enintään 1.2.2011 saakka.

Työtapaturma sattui aamulla 1.2.2010. Vammansa vuoksi työntekijä oli työkyvytön 5.2.2010 saakka. Työkyvyttömyyspäiviä oli tapaturmapäivän jälkeen neljä, joten päivärahaa maksettiin tapaturman jälkeisestä päivästä lähtien neljältä päivältä.

Ammattitautitapauksessa päivärähakausi määräytyy ammattitaudin ilmenemispäivän mukaan. Ammattitaudin ilmenemispäivä on päivä, jolloin henkilö meni ensimmäisen kerran lääkärin tutkittavaksi sairauden vuoksi, joka silloin tai myöhemmin osoitautui ammattitaudiksi.

Päivärahan määrään vaikuttaa työntekijän saama palkka. Lisäksi otetaan huomioon sovittu vuosityöansio, jos työntekijä on ollut myös yrittäjä ja ottanut tapaturmavakuutuslain mukaisen yrittäjän tapaturmavakuutuksen. Jos päiväraha ei yllä tapaturmavuodelle vahvistetun vähimmäisvuosityöansion tasolle (11 540 euroa vuonna 2011), maksetaan päivärahaa vähimmäisvuosityöansion mukaan. Näin ei kuitenkaan toimita, jos vammautunut on sivutuloeläkeläinen, joka on hankkinut vähäisiä työtuloja tekemällä satunnaisesti töitä. Työntekijälle maksettava päiväraha on veronalaisista tuloa.

Päiväraha on ensimmäiseltä 28 päivältä työnantajan maksaman sairausajan palkan tai edeltävien neljän viikon ansioiden suuruinen ja sen jälkeen se määräytyy vuosityöansion mukaan.

Päiväraha 28 ensimmäiseltä päivältä tapaturmapäivän jälkeen

Päiväraha on työnantajan maksaman sairausajan palkan suuruinen ja se maksetaan työnantajalle. Sen vuoksi työnantajan tulee ilmoittaa tapaturmailmoituslomakkeessa aika, jolta on maksanut sairausajan palkkaa sekä sairausajan palkan määrä Tapiolaan.

Työtapaturmassa vammautunut on ollut työkyvytön viikon ja työnantaja ilmoittaa maksaneensa sairausajan palkkaa 400 euroa. Päiväraha viikolta on 400 euroa, ja se maksetaan työnantajalle.

Jos vammautuneella on ollut useita työnantajia tapaturman sattuessa, määräytyy päiväraha kunkin työnantajan maksaman sairausajan palkan tai edeltävien ansioiden mukaan.

Jos työnantaja ei ole maksanut sairausajalta palkkaa, päiväraha määräytyy sen mukaan, mitä työnantaja on maksanut vahinkoa edeltäviltä 28 päivältä. Sen vuoksi tapaturmailmoituksessa pyydetään ilmoittamaan tiedot rahapalkasta neljän viikon ajalta ennen tapaturmaa.

Työnantaja on maksanut vammautuneelle palkkaa kuukaudessa 1 700 euroa ennen tapaturmaa. Vammautuneelle maksetaan päivärahaa 56,67 euroa päivältä siltä ajalta, jolta työnantaja ei ole maksanut sairausajan palkkaa.

Päiväraha, kun tapaturmasta on kulunut 28 päivää

Työkyvyttömyyden jatkuessa 28 päivän jälkeen, päiväraha määräytyy vuosityöansion mukaan.

Vuosityöansio on se työansio, jonka henkilö vahinkohetkellä saamansa työtulon mukaan saisi todennäköisesti vuoden aikana. Jos ansiotasoa jostakin poikkeuksellisesta syystä on vakinaista ansiotasoa suurempi tai pienempi, on vuosityöansio arvioitava vastaamaan vakiintunutta ansiotasoa. Opiskelijan, harjoittelijan tai muun nuoren henkilön vuosityöansiosta on tapaturmavakuutuslaissa erilliset säännökset.

Vuosityöansioon vaikuttavat rahapalkka, lomaltapaluurahat, luontoisedut ja kaikki muutkin työstä saadut vastikkeet. Vuosityöansiota laskettaessa otetaan huomioon myös sivutulot.

Kun 1 700 euroa kuukaudessa palkkaa saava henkilö saa lomaltapaluurahaa 850 euroa, on hänen vuosityöansionsa $12 \times 1700 \text{ euroa} + 850 \text{ euroa} = 21\,250 \text{ euroa}$ (ei luontoisetuja eikä yli- eikä sivutöitä).

Vuosityöansion määrittelemiseksi 28 päivää pitimmissä työkyvyttömyystapauksissa työnantajalta kysytään työtuloja vuoden pituiselta ajanjaksolta ennen tapaturmaa, poikkeuksellisia poissaoloja ja palkankorotuksia vuoden ajalta ennen tapaturmaa.

Jos työnantaja on maksanut sairausajan palkkaa vielä tältäkin työkyvyttömyysajalta, työnantaja saa enintään maksettua sairausajan palkkaa vastaavan määrän takaisin päivärahasta.

Kun vuosityöansio on 21 250 euroa, on päiväraha $21\,250 : 360 = 59,03 \text{ euroa}$. Kun työnantaja on maksanut vielä puolelta kuukaudelta sairausajan

palkkaa 850 euroa, työnantaja saa korvausta 850 euroa. Loput 15 päivän päivärahasta maksetaan työntekijälle.

Korvaus ansionmenetyksestä

Jos työntekijä käy tapaturmavamman vuoksi fyysisessä hoidossa, maksetaan hänelle korvausta menetetyistä ansiosta. Korvaus maksetaan työnantajalle, jos työnantaja on siltä ajalta maksanut palkkaa. Korvausta maksetaan enintään 30 päivältä kalenterivuodessa. Korvaus on veronalaista, kun se maksetaan työntekijälle.

Tapaturmaeläke

Kun henkilö on työkyvytön vuoden kuluttua tapaturman sattumisesta tai ammattitaudin ilmenemisestä, hänelle maksetaan työkyvyttömyysajan ansionalenemasta tapaturmaeläkettä.

Kassanhoitajan käsissä on ollut ihottumaa jo pidemmän aikaa. Hän on ensimmäisen kerran mennyt sen vuoksi lääkäriin 5.6.2009. Syksyllä 2010 tehdyissä tutkimuksissa ihottuman todettiin aiheutuvan ammattitaudista. Sen vuoksi kassanhoitaja oli työkyvytön syksyllä 2010. Koska ammattitaudin ilmenemisestä oli kulunut enemmän kuin vuosi, työkyvyttömyysajalta maksettiin tapaturmaeläkettä.

Tapaturmaeläkettä maksetaan, jos vamma alentaa työkykyä vähintään 10 % sekä vähentää ansiotasoa. Työkyvyn alenemaa arvioitaessa otetaan huomioon työntekijän kyky hankkia toimeentulonsa sellaisella työllä, jota häneltä voidaan kohtuudella edellyttää. Siihen vaikuttavat henkilön koulutus, ikä, aikaisempi työkokemus, asuinolosuhteet ja näihin verrattavat seikat.

Työtapaturman tai ammattitaudin vuoksi täysin työkyvyttömälle maksetaan eläkettä 85 % vuosityöansiosta 65 vuoden ikään saakka. Sen jälkeen täysi eläke on 70 % vuosityöansiosta. Jos vamma aiheuttaa osittaisen työkyvyttömyyden, eläkettä maksetaan työkyvyn alenemaa vastaava osa täydestä eläkeestä. Myös osaeläke laskee 65 vuoden iässä.

Raskasta työtä tekevä henkilö ei tapaturmavammansa vuoksi pysty enää tekemään entistä työtään.

Työnantaja järjestää hänelle keveämpää työtä pienemmällä palkalla. Tapaturmavakuutuksesta maksettava eläke määräytyy työansion aleneman mukaan. Kun palkka oli ennen 20 000 euroa vuodessa ja keveämmässä työssä se on 12 000 vuodessa, on ansion alenema 40 %. Eläkettä maksetaan siis 40 % täydestä eläkkeestä.

Tapaturmaeläkkeeseen tehdään vuosittain indeksikorotus.

Jos työnantaja on maksanut sairausajan palkkaa tapaturmaeläkejälkeä, maksetaan eläke työnantajalle sairausajan palkan määrään asti ja loppueläke työntekijälle. Tapaturmaeläke on veronalaista tuloa.

Haittaraha

Vammautuneelle maksetaan korvausta tapaturman tai ammattitaudin jättämästä haitasta, kun vammasta on vakiintunut, aikaisintaan vuosipäivästä. Haittarahalla korvataan vamman aiheuttamaa pysyvää yleistä haittaa. Haitan suuruuteen eivät vaikuta työntekijän ammatti tai ansiot – mahdollista työkyvyn alenemaa korvataan erikseen tapaturmaeläkkeellä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on määritellyt erilaisen vammojen haittaluokat. Mitä suurempi haittaluokka, sitä suurempi on korvaus. Vähäisemmän vamman korvaus maksetaan kertakorvauksena ja vaikeammasta vammasta korvausta saava voi valita, ottaako hän kertakorvauksen vai jatkuvan korvauksen. Haittaraha on verovapaata tuloa ja jatkuva haittaraha on sidottu työeläkeindeksiin.

Perhe-eläke

Kun tapaturma tai ammattitauti aiheuttaa kuoleman, maksetaan edunsaajille perhe-eläkettä. Perhe-eläke koostuu leskeneläkkeestä ja lapseneläkkeestä ja on enintään 70 % vainajan vuosityöansiesta.

Leskeneläkkeen saaja

Leskeneläkettä voi saada leski tai avopuoliso. Avopuoliso on oikeutettu eläkkeeseen, kun hänellä ja edunjäntäjällä on yhteinen lapsi, tai kun hänellä ja

edunjäntäjällä on ollut kuolinhetkellä voimassa viromaisen oikeaksi todistama sopimus keskinäisestä elatuksesta.

Työntekijä putosi katolta ja kuoli. Hän asui avopuolisonsa kanssa asunnossa, jonka he omistivat yhdessä ja jonka hankkimista varten he olivat ottaneet lainan. Heillä ei ollut yhteistä lasta eikä sopimusta keskinäisestä elatuksesta. Avopuoliso ei saanut leskeneläkettä.

Leskeneläke on enintään 40 % ja vähintään 15 % vainajan vuosityöansiesta. Leskeneläkkeen määrä riippuu eläkkeeseen oikeutettujen lasten lukumäärästä. Myös lesken omat tulot vaikuttavat eläkkeen määrään. Ne saattavat vähentää eläkettä aikaisintaan vuoden kuluttua kuolinpäivästä ja viimeistään siitä päivästä, jolloin lesken lapseneläkkeeseen oikeutetun lapsen eläke loppuu.

Lapseneläkkeeseen oikeutetut

Lapseneläkettä voivat saada

- alle 18-vuotiaat lapset
- 18 – 24-vuotiaat opiskelevat lapset ja
- alle 18-vuotiaat vammaiset lapset 25 vuoden ikään saakka.

Lapseneläkkeen määrä riippuu eläkkeeseen oikeutettujen lasten määrästä. Lapseneläke yhdelle lapselle on 25 % työntekijän vuosityöansiesta ja neljälle tai useammalle lapselle yhteensä 55 %. Eläkkeet on sidottu työeläkeindeksiin ja ne ovat saajilleen veronalaista tuloa.

Kuntoutus

Kuntoutus on osa tapaturmavakuutuslain mukaisia korvauksia. Kuntoutusta korvataan, kun työ- ja toimintakyky tai ansiomahdollisuudet ovat heikentyneet työtapaturman tai ammattitaudin vuoksi, tai jos tällainen tarve kuntoutukseen syntyy myöhemmin.

Työtapaturmavakuutuksessa kuntoutus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla edistetään ja tuetaan työhönpaluuta ja työstä suoriutumista ja vähennetään työtai toimintakyvyn vaikuttavia haittoja sekä parannetaan itsenäistä suoriutumiskykyä.

Tapiolalla on aktiivinen velvollisuus selvittää ja hoitaa kuntoutusasiaa. Aloitteen voi myös tehdä vahingoittunut, työnantaja tai hoitotaho. Kuntoutusasiaa selvitetään työnantajan kanssa, jos työpaikan toimenpitein voidaan edistää työhönpanuuta. Selvityksessä käytetään usein apuna myös Vakuutuskuntoutus VKK r.y:tä. Kuntoutuksessakin päätökset tekee ja korvaukset maksaa aina vakuutusyhtiö.

Työ- ja toimintakyvyn kuntoutus

Työ- ja toimintakyvyn kuntoutuksena korvataan mm. kuntoutusjaksoja avo- tai laitoshoidossa ja apuvälineitä (esimerkiksi pyörätuoli liikuntavammaiselle).

Ammatillinen kuntoutus

Ammatillisella kuntoutuksella edistetään työntekijän palaamista entiseen tai uuteen työhön. Ammatillisena kuntoutuksena korvataan mm. työkokeilua, työhönvalmennusta tai ammatillista koulutusta ja työnteon apuvälineitä työpaikalla.

- Työkokeilulla selvitetään työjärjestelyjen tarvetta tai uuden työn sopivuutta tai tuetaan palaamista aikaisempaan työhön pitkän työkyvyttömyyden jälkeen.
- Koulutus voi olla ammatillista täydennyskoulutusta aikaisemman koulutuksen pohjalta tai uusi ammattikoulutus.

Kuntoutusajalta ja sen selvittely- ja odotusajalta maksetaan täysi tapaturmaeläke ja opiskelusta

aiheutuvat kohtuulliset matka- ym. kulut. Sen jälkeen maksetaan tarvittaessa eläkettä myös kohtuulliselta, enintään kuuden kuukauden työllistymisajalta. Jos uuden koulutuksen mukainen ansiotaso on entistä ansiotasoa alhaisempi, maksetaan osittaista eläkettä ansionalenemaa vastavasti.

Leipuri ei ammattiastman takia enää pysty leipurin työhönsä. Hänelle korvataan koulutus sähköasentajaksi ja koulutuksen ajalta maksetaan täyttä tapaturmaeläkettä. Sähköasentajan ansiotaso on leipurin aikaisempaa ansiotasoa 10 % alempi ja sitä korvataan osaeläkkeellä niin kauan kuin ansiotaso ei nouse entiseen tasoon.

Hautausapu

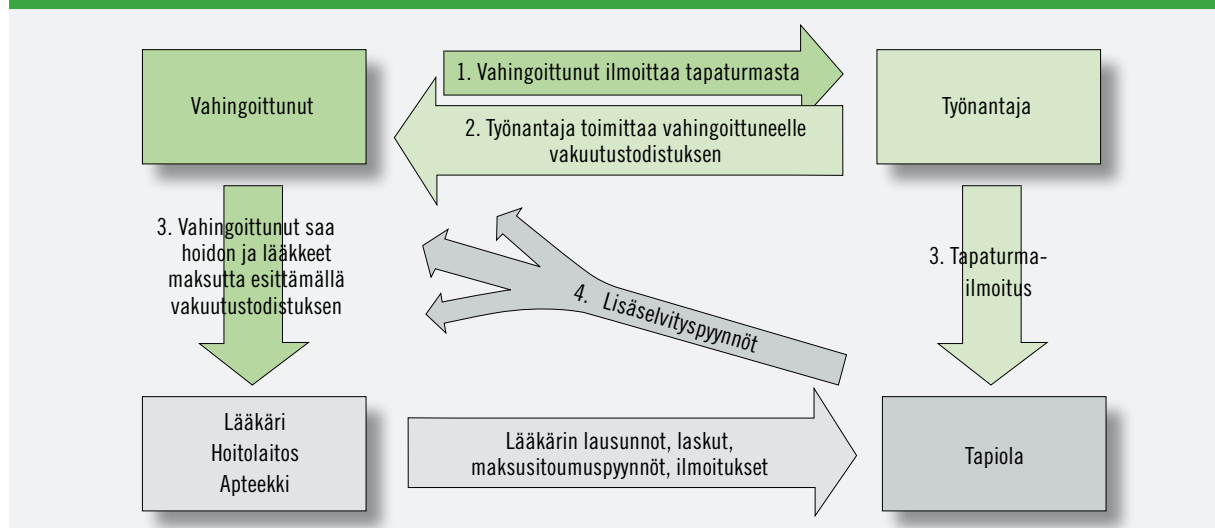
Jos tapaturma tai ammattitauti johtaa kuolemaan, maksetaan tapaturmavakuutuksesta

- hautausapu kuolinpesälle (4 410 euroa vuonna 2011)

Vahingon sattuessa

Tapaturman sattuessa työnantajan on huolehdittava, että vammautunut pääsee viipymättä hoitoon. Työnantajan on myös annettava työntekijälle vakuutustodistus, jotta hän saa tarvittavan hoidon ilmaiseksi. Vakuutustodistuksen perusteella hoitolaitos tietää, mihin vakuutusyhtiöön lääkärinlausunto ja

Toimenpiteet vahingon sattuessa

lasku lähetetään. Vakuutustodistuksen saa mm. tulostamalla Tapiolan nettisivulta.

Työnantajan on viipymättä ilmoitettava tapaturmasta ja ammattitaudista vakuutusyhtiölle tapaturmailmoituslomakkeella. Vakavasta vammasta ja kuolemantapauksesta on ilmoitettava myös poliisille ja työsuojeluviranomaisille.

Tapaturmailmoitus on välttämätön tapaturma-asian käsittelyssä. Ilmoitus tehdään tapaturma/ ammattitauti-ilmoituslomakkeelle, jonka sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on vahvistanut. Lomakkeessa kysytään korvauskäsittelyssä tarvittavia, välttämättömiä tietoja. Selvästi täytetty ilmoitus nopeuttaa korvauskäsittelyä. Tapaturmailmoitus on kätevin tapa lähettää Tapiolan verkkopalvelun kautta. Tapaturmailmoitus on syytä lähettää siinäkin tapauksessa, että työnantaja epäilee, onko kysymyksessä korvattava vamma tai sairaus. Vakuutusyhtiön tehtävänä on ratkaista asia.

Päätökseen voi hakea muutosta

Korvausasiassa päätös annetaan tapaturmailmoituksen, lääkärinlausuntojen (E-lausunto) ja muiden asiakirjojen ja lisäselvitysten perusteella.

Jos korvauspäätös ei tyydytä asianosaista, on ensin hyvä ottaa yhteyttä korvauskäsittelijään. Saattaa olla, että kaikki asiaan vaikuttavat tiedot eivät ole tulleet esille, kun ratkaisua on tehty. Jos asiassa on korjattavaa, vakuutusyhtiö voi oikaista annettua päätöstä.

Tapaturman johdosta oli maksettu päivärahaa vammautuneen päätyönantajan maksaman palkan mukaan. Vammautunut ihmetteli, miksi korvaus oli niin alhainen, vaikka hänen vuotuiset työtulonsa vakituisten sivutyön johdosta tulivat paljon korkeammiksi. Päiväraha laskettiin uudelleen kaikkien työtulojen mukaan ja oikaisupäätös annettiin.

Tapaturma- ja ammattitautiasioita varten on olemassa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta, jonne asianosainen voi valittaa korvauspäätöksestä. Valitus on tehtävä kirjallisesti kolmenkymmenen päivän kuluttua vakuutusyhtiön päätöksen saamisesta. Ohjeet valituksen tekemiseksi löytyvät korvauspäätöksen kääntöpuolelta.

Panostus työturvallisuuteen kannattaa

Tapaturmien ja ammattitautien vähentäminen parantaa yrityksen kannattavuutta. Monet välilliset kustannukset, kuten vahinkojen korjaus- ja selvityskustannukset sekä seisokit ja tuotannon menetykset voivat jäädä syntymättä. Välilliset kustannukset ovatkin usein 2 - 4 -kertaiset välittömiin henkilökustannuksiin verrattuna. Kaiken kaikkiaan tapaturmien ja ammattitautien aiheuttamat kokonaiskustannukset voivat nousta jopa 10 %:iin yrityksen palkkamenoista.

Panostus työturvallisuuteen näkyy yrityksen kilpailukyvyssä kustannustehokkaamman, tuottavamman ja laadukkaamman toiminnan johdosta. Turvallinen ja terveellinen työympäristö sekä mielekkäät työt ovat perusedellytyksiä osaavalle, jaksavalle ja motivoituneelle henkilöstölle. Työturvallisuustoiminnan taso vaikuttaa myös työvoiman saatavuuteen, töiden ja tilausten saantiin sekä yritysten ja sidosryhmien väliseen kanssakäymiseen. Näillä kaikilla on olennainen vaikutus yrityksen menestykseen ja hyvinvointiin.

Työturvallisuus on luonnollinen osa päivittäistä työskentelyä ja sen kehittämistä. Parhaaseen tulokseen päästään, kun turvallisuustoiminta on kokonaisvaltaista, integroitu kiinteästi normaaleihin johtamisjärjestelmiin sekä sitä hoidetaan yhteistyössä henkilöstön ja muiden sidosryhmien, kuten yhteistyökumppaneiden ja viranomaisien kanssa.

Tapiola opastaa työturvallisuudessa ja riskien kartoittamisessa

Tapiola kehittää ja ylläpitää työpaikkojen turvallisuutta yhteistyössä asiakkaidensa kanssa. Yrityskohtaisista tarpeista riippuen Tapiolan asiantuntijat neuvovat mm. turvallisuustoiminnan järjestämisessä sekä työturvallisuussäädöksiin ja normeihin ja alan viimeisimpiin kehittämismenetelmiin liittyvissä asioissa. Koulutuksen osalta tarjonta vaihtelee ala- ja asiakohtaisista luennoista räätälöityihin koulutuskokonaisuuksiin.

Riskien arvioinnilla on tavoitteena työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta uhkaavien vaarojen tun-

nistaminen ja poistaminen. Riskien arviointi on nykyisen käsityksen mukaan ennakoivaa työsuojelua parhaimmillaan. Tapiola neuvoa ja tukee yrityksen linjaorganisaatiota ja työsuojeluhenkilöstöä riskienarvioinnin toteuttamisessa. Työnantajalle toimitettavien tapaturmatilastojen avulla voidaan arvioida yrityksen yleistä tapaturmakehitystä. Tilastot auttavat kohdistamaan toimenpiteet tapaturmia aiheuttaneisiin tekijöihin parhaalla mahdollisella tavalla.

Työturvallisuuden suunnittelua ja kehittämistä varten on Tapiolasta saatavilla työturvallisuusaineistoa, kuten turvallisuusoppaita tai tarkastus- ja arviointilomakkeita sekä koulutusmateriaaleja sisäistä koulutusta varten.

Vapaa-ajan vakuutus on hyvä henkilöstöetu

Pakollisen työajan vakuutuksen lisäksi työntekijän voi vakuuttaa myös vapaa-ajalleen tapaturmavakuutuslain mukaisilla vakuutuksilla. Vapaa-ajan vakuutukset ovat kustannustehokas tapa lisätä kiinnostavuutta rekrytoinnissa, parantaa henkilöstön sitoutumista ja hallita ikärakennetta. Niiden vakuutusmaksut ovat yritykselle lakitapaturmavakuutuksen maksujen tapaan verovähennyskelpoisia ns. luonnollisina vähennyksinä.

Kuten työajan vakuutuksessa, myös vapaa-ajan vakuutuksissa korvaukset maksetaan ilman aikarajaa tai euromääräistä ylärajaa. Vapaa-ajan vakuutuksista korvattavat hoitotoimenpiteet korvataan nyt myös yksityisellä sektorilla annettavasta hoidosta. Vakuutus korvaa työnantajalle päivärahan, mikäli työntekijä loukkaantuu vapaa-ajalla niin, että joutuu sairauslomalle ja mikäli työnantaja maksaa vahingoittuneelle työntekijälle sairauslomalla palkkaa.

Vapaa-ajan vakuutusten vaihtoehdot

Ryhmävakuutus vapaa-ajalle

Vapaa-ajan ryhmävakuutuksen voi ottaa yrityksen koko henkilöstölle tai tietyille henkilöstöryhmälle. Ryhmään kuuluu vähintään kaksi henkilöä. Vakuutus on voimassa vapaa-aikana ja korvaukset ovat tapaturmavakuutuslain mukaiset.

Yksilöllinen vapaa-ajan vakuutus

Yksilöllisen vapaa-ajan vakuutuksen tapaturman varalta voi ottaa nimetyille henkilöille. Vakuutus on voimassa vapaa-aikana ja korvaukset ovat tapaturmavakuutuslain mukaiset. Vakuutusmaksu ja maksettavat korvaukset perustuvat ennalta sovittuun vuosityöansioon.

Urheiluvakuutus työpaikkaurheiluun

Urheiluvakuutuksen voi ottaa yrityksen koko henkilöstölle. Vakuutus on voimassa työpaikkaurheilussa. Korvaukset ovat tapaturmavakuutuslain mukaiset.

Työttömyys- ja ryhmähenkilövakuutusmaksut

Tapaturmavakuutuksen yhteydessä laskutetaan myös työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut sekä ryhmähenkilövakuutuksen vakuutusmaksu.

Työttömyysvakuutus

Työttömyysvakuutusmaksun perintä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen yhteydessä perustuu työttömyysetuuksien rahoituksesta annettuun lakiin. Tapiola tilittää asiakkailta saadut maksut edelleen Työttömyysvakuutusrahastolle. Niillä rahoitetaan mm. ansiosidonnaisia päivärahoja, työeläkeliisiä, erorahoja ja palkkaturvaa.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu

Työnantaja, joka on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella, on lain mukaan velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksun. Maksu lasketaan yleensä samasta palkkasummasta kuin tapaturmavakuutusmaksu.

Maksun suuruus

Maksu vahvistetaan kullekin vuodelle erikseen. Vuonna 2011 maksu on 0,80 % maksetuista palkoista 1 879 500 euron palkkasummaan asti. Sen yltävältä osalta maksu on 3,20 %. Lakisääteisen

tapaturmavakuutukseen kuuluvista yrityksen osamistajista maksu on 0,80 % näille maksetuista palkoista.

Työttömyysvakuutusmaksuja ei peritä sellaisesta henkilöstä, joka ei ole pakollisesti tapaturmavakuuttettava, eli esim. osakkaasta, joka on johtavassa asemassa ja omistaa yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli puolet osakkeista. Yrityksen osaomistajia ovat:

1. Osakeyhtiössä työskentelevä henkilö, joka on johtavassa asemassa ja
 - jolla itsellään on vähintään 15 % osakkeista/äänimäärästä tai
 - jolla yhdessä samassa taloudessa asuvien perheenjäsentensä kanssa on vähintään 30 % osakkeista/äänimäärästä tai
 - jonka perheellä on vähintään 30 % osakkeista tai niiden tuottamasta äänimäärästä.
2. Osakeyhtiössä työskentelevä henkilö,
 - jolla itsellään on vähintään 50 % osakkeista/äänimäärästä tai
 - jolla yhdessä samassa taloudessa asuvien perheenjäsentensä kanssa on vähintään 50 % osakkeista/äänimäärästä tai
 - jonka perheellä on vähintään 50 % osakkeista tai niiden tuottamasta äänimäärästä.
3. Yrityksessä työskentelevä henkilö,
 - joka edellä tarkoitetulla tavalla työskentelee muussa yrityksessä tai yhteisössä, jossa hänellä tai hänen perheenjäsenellään tai yhdessä perheenjäsenten kanssa on vastaava määräämisvalta.

Työttömyysturvalain mukaan henkilö on johtavassa asemassa yrityksessä, jos hän on sen toimitusjohtaja, hallituksen jäsen tai sitä vastaavassa asemassa.

Perheenjäseniä ovat henkilön avio- ja avopuoliso. Aviopuolisot eivät ole toistensa perheenjäseniä, jos he asuvat erillään välien rikkoontumisen vuoksi. Perheenjäseniä ovat myös henkilön sukulaiset suoraan ylenevässä ja alenevassa polvessa, kun he asuvat hänen kanssaan samassa taloudessa.

Välillinen omistus otetaan huomioon osaomistajaa määriteltäessä. Välillisellä omistuksella on merkitystä, jos henkilön tai perheenjäsenten omistus on vähintään 50 % välyhtiöstä.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu

Työnantaja on velvollinen pidättämään maksun työntekijän palkasta. Avoimen yhtiön yhtiömiehiltä ja kommandiittiyhtiön vastuunalaisilta yhtiömiehiltä ei pidätetä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua. Vuonna 2011 maksu on työntekijöiden palkasta 0,60 % ja osakeyhtiön osaomistajien palkasta 0,20 %.

Työntekijältä pidätetyn työttömyysvakuutusmaksun tulee ilmetä työnantajan kirjanpidosta. Pidätyksen määrä merkitään työntekijälle annettavaan palkanmaksutositteeseen. Se on palkansaajan verotuksessa vähennyskelpoinen.

Poikkeuksia työttömyysvakuutusmaksujen perimisessä

Työttömyysvakuutusmaksuja ei peritä eikä pidätetä mm. silloin, kun kyseessä on

- työntekijä, joka työttömyysturvalain perusteella ei ole oikeutettu työttömyysturvaetuuksiin (alle 17-vuotiaat ja 65 vuotta täyttäneet). Ikärajan käytännön vaikutus alkaa täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden ensimmäisestä palkanmaksupäivästä lukien
- kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies
- avoimen yhtiön yhtiömies
- kotiapulainen tai kotisiivooja (kiinteämaksuinen)
- työntekijä, joka päätointaan varten on rittäjien eläkelain tai maatalousyrittäjien eläkelain mukaisesti velvollinen ottamaan sanottujen lakien mukaisen vakuutuksen. Päätoimisuuden arviointi perustuu ajankäyttöön.

Maksujen maksaminen

Työttömyysvakuutusmaksuista lähetetään erillinen lasku, vakuutuskauden alussa ennakkomaksusta ja kauden loputtua mahdollisesta tasoitusmaksusta. Jos maksuja ei makseta määräaikaan mennessä, laskutetaan viivästymisajalta korkoa korkolain mukaan. Työttömyysvakuutusmaksut ovat ulosotto-kelpoisia.

Työttömyysvakuutusmaksujen valvonta tehostuu

Työttömyysvakuutusrahasto on laajentanut työttömyysvakuutusmaksujen valvonnan koskemaan yk-

sittäisiä työnantajia. Valvontaa varten rahastoon on perustettu työttömyysvakuutusrekisteri. Rahasto vertaa rekisterin avulla työttömyysvakuutusmaksun perinnän hoitavilta tapaturmavakuutuslaitoksilta saamiaan työnantajakohtaisia maksu- ja palkkasummattietoja verottajalta saatuihin palkkasummiin.

Valvonnassa esille nousevat tapaukset tutkitaan ja työnantajalle annetaan mahdollisuus puutteellisten tai väärin tietojen täydentämiseen tai oikaisuun. Työnantajalta peritään puuttuvat työttömyysvakuutusmaksut tapauksesta riippuen enintään nelinker- taisesti korotettuina. (Lue lisää > www.tvr.fi)

Työntekijäin ryhmähenkivakuutus

Työnantaja on velvollinen vakuuttamaan työntekijän- sä työntekijäin ryhmähenkivakuutuksella. Vakuut- tamisvelvollisuus koskee kaikkia niitä työnantajia, joiden alalla on voimassa sellainen valtakunnallinen työehtosopimus, joka velvoittaa ottamaan ryhmähen- kivakuutuksen. Vakuuttamisvelvollisuus koskee siis myös järjestäytymätöntä työnantajaa. Jollei vakuu- tusta ole, työnantaja voi joutua maksamaan korvauk- sen edunsaajille. Vakuutettuja ovat yleensä työeläke- lakien piiriin kuuluvat työntekijät.

Omakotitalon rakennuttaja on palkannut kirvesmie- hen kuukaudeksi töihin. Rakennuttajalla on työehto- sopimusten mukaan velvollisuus ottaa työntekijäl- leen ryhmähenkivakuutus.

Ryhmähenkivakuutusmaksu

Tapaturmavakuutusyhtiöt hoitavat työntekijäin ryh- mähenkivakuutusmaksun perimisen. Vakuutus tu- lee voimaan tapaturmavakuutuksen yhteydessä ja siitä lähetetään erilliset laskut ja vakuutuskirja. Va- kuutuksesta peritään ensin ennakkomaksu ja palk-

katietojen saavuttua tasoitusmaksu. Vuonna 2011 vakuutusmaksu on yksityisellä sektorilla 0,070 % palkkasummasta ja julkisella sektorilla 0,059 % palkkasummasta. Myöhästyneestä vakuutusmak- susta peritään viivästyskorkoa samoin perustein kuin tapaturmavakuutuksessa. Maksu on myös ulosottokelpoinen.

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksesta makse- taan korvausta kaikenlaisissa kuolemantapauksis- sa. Edunsaajia ovat työntekijän aviopuoliso, alle 18-vuotiaat lapset ja 18–21-vuotiaat päätoimisesti opiskelevat lapset. Jollei em. edunsaajia ole, voivat korvauksen saada 18 vuotta täyttäneet lapset sekä vanhemmat, kun heidän työkykynsä ja varallisuus- tensa ovat niin vähäiset, että he ovat sen vuok- si olleet taloudellisesti riippuvaisia vakuutetusta. Avopuoliso on edunsaaja vain silloin, kun hän elää edunjäntäjän kanssa avioliitonomaisessa suhteessa ja heillä on tai on ollut yhteinen lapsi tai viran- omaisen oikeaksi todistama sopimus keskinäisestä elatuksesta. Edunsaajamääräystä ei voi muuttaa.

Maksettavaan korvaussummaan vaikuttavat vakuu- tetun ikä kuolinhetkellä, korvaukseen oikeutettujen lasten määrä sekä se onko kuolema tapaturmai- nen vai ei. Perussumma määräytyy vakuutetun iän mukaan. Jokaisesta edunsaajana olevasta lapsesta lisätään perussummaan lapsikorotus. Tapaturmai- sen kuoleman johdosta korotetaan perussumman ja lapsikorotusten yhteismäärää 50 %:lla. Vakuutus- summa on verovapaata tuloa.

Työntekijäin ryhmähenkivakuutusta hoitaa Henkiva- kuutusyhtiö Retro. Korvausta ryhmähenkivakuutuk- sesta haetaan Retrosta sitä varten laaditulla lomak- keella, jonka voi tulostaa osoitteesta www.retro.fi.

Täytetyn hakemuksen voi jättää myös Tapiolaan edelleen toimitettavaksi. Korvaukseen tyytymätön voi pyytää saamastaan päätöksestä lausuntoa ryh- mähenkivakuutusasiain neuvottelukunnalta tai ha- kea muutosta alioikeudelta.

Tapiola palvelee

Lisätietoa ja ajankohtaisia asioita lakisääteisestä tapaturmavakuuttamisesta tapiola.fi/tapaturma

Kaikki yritysasiakkaan palvelut
tapiola.fi/yritysasiakkaat

Asiakaspalvelua yrityksille

Puhelin 01019 5101 (ma–pe 8–18)

Sähköposti: LTTvakuutus@tapiola.fi

Faksi 02060 50420

Suurasiakkaat

Puhelin (09) 453 3670

(ma–to 8.00–17.00 ja pe 10.30–17.00)

Sähköposti: LTTsuurvakuutus@tapiola.fi

Korvauspalvelua yrityksille

Puhelin 01019 5104 ma-pe klo 8-17

Sähköposti: LTTkorvaus@tapiola.fi

Faksi 02060 50417

Suurasiakkaat

Puhelin 09 453 3700 ma-pe klo 8-17

Sähköposti: tapiolaLTTsuurasiakaskorvaus@tapiola.fi

Faksi 02060 50417

Kansainvälinen vakuutuspalvelu

Lisätietoja ulkomaille lähtevien vakuuttamisesta
(09) 453 3732.

Tapiolan verkkopalvelu

Verkkopalvelun kautta asiointi sujuu nopeasti ja vaivattomasti. Tutustu verkkopalveluun osoitteessa tapiola.fi/esittely ja tee sopimus sähköisesti.

Verkkopalvelun käytöllä on monia etuja:

- Asiakastietojen päivityksen voi tehdä itse

- Yrityksen vakuutustilanteen voi tarkistaa milloin tahansa reaaliaikaisesta sopimusluettelosta
- Verkkopalvelu (yrityksille) tekee palkkailmoituksen täyttämisen vaivattomammaksi ja nopeammaksi
 - palvelu helpottaa työskentelyä, kun kaikki aikaisemmin ilmoitetut tiedot ovat nähtävillä. Välitallennusten ansioista työtä voi jatkaa silloin, kun se parhaiten sopii
 - virheet ja selvityspyynnot vähenevät, sillä verkkopalvelu opastaa palkkailmoituksen täyttämässä
 - ilmoitus lopullisesta vakuutusmaksusta tulee nopeammin.

Lisäksi

- Tapaturmailmoituksen voi tehdä sähköisesti verkkopalvelun ja tapiola.fi:n kautta.
- Verkkopalvelusta voi lähettää suojattuja viestejä Tapiolan ja asiakkaan välillä. Esimerkiksi yrityksen vakuutusturvaa on helppo pitää ajan tasalla lähettämällä viesti esimerkiksi yritykseen hankitusta uudesta omaisuudesta.
- Verkkopalvelussa voi tarkastella työsuojelutilastoa.
- Verkkopalvelusta voi tulostaa vakuutuksen voimassaolotodistuksen.

Muita hyödyllisiä yhteystietoja

- Työttömyysvakuutusrahasto TVR, www.tvr.fi
- Henkivakuutusosakeyhtiö Retro, www.retro.fi
- Pientyönantajan verkkopalvelu palkan maksamista ja lakisääteiden velvoitteiden hoitamista varten www.palkka.fi
- Eläketurvakeskus ETK, 010 751 1 (vaihe), www.etk.fi
 - ulkomaantyön vakuuttamisasiat
010 751 4216 tai sähköposti:
ulkomaanasiat@etk.fi
- Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, www.mela.fi

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola
postiosoite 02010 Tapiola
Y-tunnus 0211034-2, kotipaikka Espoo